

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק

ההותכים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.

דכי החתיכה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.

עם „הפרגוג״:

באוסטריה־אונגריה:

לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה 3.90 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.

בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

קרקוי, יום ד׳, י׳ אלול תרס״ג. גליון מז. Krakau, 2 September (20 August) 1903.

תֹּכֶן:

צַיִד דָּגִים.

(מִזִּכְרוֹנוֹת הַיַּלְדוּת).

א.

הֲיָדַעְתָּ, יְדִידִי הַקָּטָן, לַחְפֹּר תּוֹלָעִים בְּרִגְבֵי־עָפָר לַחִים וְלִפְעָמִים גַּם בִּגְלָלֵי רֶפֶשׁ, לִתְחֹב אֶת הַתּוֹלָעִים עַל הַחַכָּה וּלְתִתָּם לְמַאֲכַל תַּאֲוָה וּלְמוֹקֵשׁ לַדָּגִים הַקְּטַנִּים הַמִּשְׁתַּעַשְׁעִים בִּבְרֵכוֹת וּבִנְהָרוֹת? — אָנֹכִי יָדַעְתִּי וְגַם אָהַבְתִּי מֵעוֹדִי אֶת הַמְּלָאכָה הַנְּעִימָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר לְמַדְתִּיהָ מִבֶּן שְׁכֵנֵנוּ הָרוֹכֵל. שְׁכֵנֵנוּ הָיָה חַיָּט, אֲשֶׁר יָשַׁב כָּל הַיּוֹם אֶל עֲבוֹדָתוֹ עִם שְׁנֵי נְעָרִים הָעוֹזְרִים עַל יָדוֹ, וּבְנוֹ, בֶּן־גִּילִי, אֲשֶׁר מָלְאוּ לוֹ עֶשֶׂר שָׁנִים, הִתְפַּלֵּשׁ כָּל הַיָּמִים בַּעֲפַר הוּצוֹת, טִפֵּס עַל הַגְּדֵרוֹת וְעַל הַגַּגּוֹת, אוֹ רָדַף אַחֲרֵי כְּלָבִים וְצִפֳּרִים. מִלְּבַד אֵלֶּה הָיוּ לוֹ עוֹד עֲבוֹדוֹת שׁוֹנוֹת: בִּימֵי הַחֹרֶף הֶחֱלִיק עַל פְּנֵי הַקֶּרַח, וּבִימֵי הַקַּיִץ בָּנָה דֹּבְרוֹת וָאֳנִיּוֹת קְטַנּוֹת וַיְשַׁלְּחֵן עַל פְּנֵי הָאֲגַמִּים וְהַבִּצּוֹת, אֲשֶׁר בִּרְחוֹבֵנוּ. אָנֹכִי, כַּמּוּבָן, לֹא יָכֹלְתִּי לַעֲשׂוֹת כָּמוֹהוּ, יַעַן כִּי עָלַי הָיָה לָשֶׁבֶת וְלִלְמֹד כָּל הַיּוֹם בַּ„חֶדֶר״. אַךְ בִּימֵי הַחָפְשָׁה, לְמָשָׁל, בְּכָל „עֶרֶב שַׁבָּת״, בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים, בְּחַגֵּי חֲנֻכָּה, פּוּרִים, לַ״ג בָּעֹמֶר וְכַדּוֹמֶה מִן הַיָּמִים, שֶׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כָּל מְלָאכָה, הִתְרוֹעַעְתִּי עִם מִישָׁא (אוֹ מִיכָאֵל, זֶה הָיָה שֵׁם בֶּן שְׁכֵנֵנוּ); וְהוּא שָׂמַח תָּמִיד לִקְרָאתִי, יַעַן כִּי גַם בְּשַׁעֲשׁוּעֵי יְלָדִים—טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.

מבחר שעשועינו ותענוגינו היה ציד הדגים. בתוך עירנו שטף נהר גדול ועמק, אשר דוברות ואניות גדולות עברו בו כל ימי הקיץ; ורק בימי תמוז ואב, עת גבר החם עד למאד, היו המים מתמעטים ונחסרים במקומות אחדים. במקומות האלה, אשר נראו ברכסי חול מתחת המים, עמדנו, אני ומישא, שעות שלמות תחת להט קרני השמש במכנסינו המפשלים ומורמים ממעל לברכינו, והמים הצוננים רוחצים בנעם את רגלינו הקטנות והיחפות.

ומה יפה היה כלי־הציד שלי, אשר קניתי מאת מישא בחמש אגורות! המקל הארך (ענף כרות מעץ ערבה לחה) מפצל פצלות דקות ומתפתלות; הוא חזק, אך יכול להכפף, ובגלל זה לא יוכל להשבר על נקלה; וכאשר יגע דג בקצה החכה, ורעד המקל ונכף למעלה ולמטה כמו יתר מתוח על הכנור. וגם הפתיל הדק, המחבר את המקל עם החכה, איננו פתיל פשוט עשוי מחוטים, — חלילה! פתיל כזה הן לא ישא כבד דג גדול וגם יבל ויקרע במהרה; — לא! הפתיל שלי היה קלוע מהשערות הארכות והלבנות, אשר בזנב הסוס של שכננו שואב המים. ובאמצע הפתיל נקשר בפתיל מיחד המצוף, והוא גזר קלפת־עץ עבה, הצף על פני המים ולא יתן גם לחכה לרדת עד קרקע הנהר, ורק כאשר ילכד דג על החכה ומשך את החכה יחד עם המצוף וטבע במים.

ואני עומד יחף במים, תוחב את התולעת על החכה ומשליך את החכה אל תוך המצולה... הנני עליכם, דגים קטנים! ידעתי, כי התולעים מאכל תאוה המה לכם, — אכלו נא, אכלו נא והלכדו בחכה העוקצת! אני עומד ומביט בעינים לטושות על המצוף, העומד כמו ראש מגדל קטן על פני חלקת המים... הישבע המצוף?... אך מה נעים לעמד פה במים הצוננים תחת השמים הבהירים והמלאים אורה!

— אהרן! — יקרא מישא פתאם אלי: — האם לא תראה מאומה בעיניך הלטושות כעיני הפרה? המצוף טובע!

אנכי ממהר למשך את החכה מן המים... אמת, כן הדבר! עיני פרה לי! התולעת איננה על החכה! דג אכל אותה ונמלט כצפור מפח!

אך הנעשה אין להשיב. אנכי לוקח תולעת אחרת, משליך שנית את החכה אל המים ומביט על המצוף... הוי, הוי! המצוף טובע! המצוף טבע כלו!... חיש! אנכי מרים חיש קל את המקל למעלה, מושך את החכה מן המים... האח, האח! הוי, מה גדולה השמחה! דג על החכה! לשוא תתפתל, מחמדי, ותאמר להמלט, — נלכדת, נלכדת!...

ויהי באחד הימים ואני ומישא רצנו, ברחוב ונשחק בסוסים, כלומר, אנכי הייתי הסוס ומישא נוהג כי בחבל הנתון מסביב לצוארי ומתחת לאצילי ידי. והנה שכננו שואב המים שב אל ביתו, אחרי הובילו די מים אל בתי רחובנו, והסוס הלבן מושך בעצלתים את העגלה הקצרה בעלת שני אופנים ועליה חבית ריקה.

— הגידה נא, מישא! — פניתי ברוצי אל מנהגי — הלא מיטיב אנכי לרוץ מסוס שכננו? הלא?

— אכן, סוס טוב אתה, — הללני מישא, — אך הנה שואב־המים פתח את סוסו, ועל כן אקרא דרור גם לך. עתה נחל עבודה אחרת: כבר הגיעה העת להחליף את פתילי־חכותינו הישנים בחדשים.

— טוב מאד, — עניתי, — אך איך נעשה כדבר הזה?

— כאשר עשיתי תמיד, — השיב מישא, — לך אחרי!

ונבא אל חצר שכננו שואב המים. הסוס הלבן עמד על יד האבוס ויּלעם לתיאבון את המספוא, שלומים בעבודתו הכבדה. מישא קרב מאחרי הסוס ויבר בזהירות בידו הימנית שערות אחדות מהזנב הארך של הסוס. פתאם תפש ברב כח בשערות הנמצאות בידו וידלג במהירות נפלאה מן הסוס והלאה. הסוס הזדעזע ויך לאחור באחת מרגליו האחרונות, אך מישא כבר הרחיק ממנו, ובאחזו בחבילת השערות התלושות בידו, אמר אלי בלעג:

— עתה נסה גם אתה לעשות כמוני.

— אנכי לא הסכנתי בזה מעודי, — עניתי בענוה.

ומישא הוסיף ללעג לי:

— רך לב אתה מעודך, אהרן, ועל כן תדבר כאלה. ואיך עשיתי אנכי בפעם הראשונה, בטרם הסכנתי לזה? לך ועמדת מאחרי הסוס וברת לך שערות אחדות כחפצך, ואנכי אחזיק בכנף בגדך. והיה באמרי לך: „קח!" ותפשת בחזקה בשערות ודלגת מן הסוס והלאה, וגם אנכי עוד אמשכך בכנף בגדך.

בלב נפעם קרבתי אל הסוס, ומישא אחז בכנף בגדי.

— עתה בחר לך שערות אחדות ואל תירא, — אמץ מישא את רוחי.

הושטתי את ימיני הרועדת ואגע בזנב הסוס, והנה — חשתי מכה עזה על שפתי התחתונה ואפל ארצה...

(עוד יבא).

ד"ר ל. מקלר.

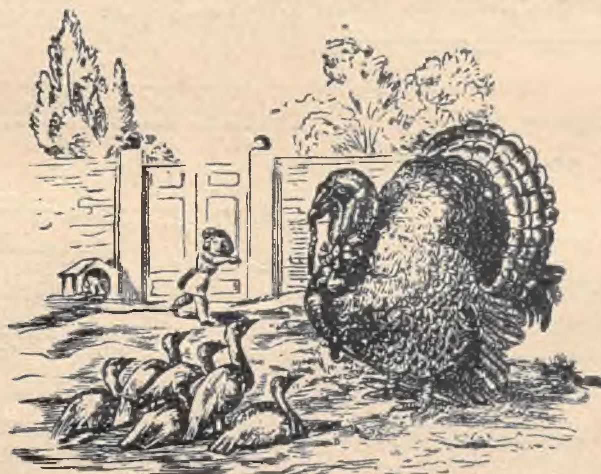
תַּרְנְגֹל הֹדּוּ וְאֶפְרוֹחָיו *)

„שִׁמְעוּ, בָּנִים שָׁמוֹעַ,
וְאֶל דְּבָרַי הַקְשִׁיבוּ:
לִמְדוּ מְעַט דֶּרֶךְ אֶרֶץ,
אַל נָא תָּמִיד תָּרִיבוּ.

אַל כֹּה כָעוֹס תִּכְעָסוּ,
זוֹ לֹא מִדָּה, בָּנִים;

הַרְפּוּ אֵפוֹא מִזַּעַם,
הָאִירוּ חִישׁ פָּנִים!

חִדְלוּ אֵפוֹא — אַל רַעַשׁ,
אַל שׁוֹם וִכּוּחַ שָׁמָּה,
וּבְשֶׁקֶט שְׁבוּ נָא יַחַד,
פֶּן רֶגַע, — הוֹ, — אוֹעֲמָה.

הַסּוּ אֵפוֹא, בְּנֵי חֵמָה
הַאֵין סוֹף לַמְּהוּמָה?

— — — — — — — — — — —

פִּתְאֹם הוֹפִיעַ יֶלֶד,
שֶׁכִּפָּה לוֹ אֲדֻמָּה.

אָז חָרָה אַף תַּרְנְגֹל־הֹדּוּ
וַיִּתְנַפַּח מִכַּעַס:

הָסֵר — קָרָא — בֶּן עַז פָּנִים,
הָסֵר חִישׁ הַמִּגְבַּעַת!

הַיֶּלֶד אָז עָנָה בִּצְחוֹק
לְמַר תַּרְנְגֹל הֹדּוּ:
הַכַּעַס—תּוּף!—זוֹ לֹא מִדָּה,
אַל כֹּה תִּכְעַס, הֹדּוּ!

שְׁמוּאֵל בֶּן צִיּוֹן.

---

*) מִמִּשְׁלֵי הָאָ.

הַצּוֹעֲנִית הָעִבְרִיָּה.

(סִפּוּר).

(סוֹף).

לְמָחָר, כַּאֲשֶׁר קָמָה דִינָה מִשְּׁנָתָהּ וַיֵּשְׁבָה לִפְנֵי מִרְיָם וְהִפְצִירָה בָּהּ לְהַרְאוֹת לָהּ אֶת הַקָּמֵעַ, הִתְרַגְּשָׁה בַּתְיָה מְאֹד. לֹא! הִיא אֵינָהּ יְכוֹלָה עוֹד לְהַחֲרִישׁ! עָלֶיהָ לְגַלּוֹת אֶת הַדָּבָר וִיהִי מָה!

„אֲבָל לָמָּה צְרִיכָה הִיא לְגַלּוֹת?! וְכִי אֵין אִשָּׁה זוּ רוֹאָה אֶת טָעוּתָהּ?! בְּמִי הִיא מְבַקֶּשֶׁת אֶת בִּתָּהּ? בְּעַלְמָה נָכְרִיָּה??!"

„מַדּוּעַ אֵינָהּ מַבִּיטָה בַּמַּרְאָה אֶל עֵינֶיהָ, אֶל חָטְמָהּ, אֶל שְׂפָתֶיהָ וְאֶל כָּל תָּוֵי פָּנֶיהָ וְאֶל פָּנַי אָנִי??!..."

וְהֵן כָּל כָּךְ דּוֹמוֹת, כָּל כָּךְ דּוֹמוֹת! אֵם וּבַת! מֵעוֹלָם לֹא רָאֲתָה, כִּי תִּדְמֶה בַּת לְאִמָּהּ דִּמְיוֹן גָּדוֹל כָּזֶה!

וְדִינָה מוֹסִיפָה לְהַרְאוֹת אוֹתוֹת אַהֲבָה רַבָּה לְמִרְיָם הַתְּמִימָה, אֲשֶׁר לֹא יָדְעָה מְאוּמָה מִכָּל אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת לְבַב דִּינָה, הָאֵם הָאֻמְלָלָה קִוְּתָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תַּעֲלֶה בְיָדָהּ לְעוֹרֵר אֵיזֶה זִכְרוֹנוֹת בְּלֵב הָעַלְמָה עַל יְדֵי רְמָזִים, אֲנָחוֹת וְקִטּוּעֵי דְבָרִים. אֲבָל הָעַלְמָה תְּמֵהָה וְשׁוֹתֶקֶת. וּכְכָל אֲשֶׁר הוֹסִיפָה דִינָה לְהַרְאוֹת חִבָּה לְמִרְיָם, שֶׁהָיָה בָרוּר בְּעֵינֶיהָ כִּי בִתָּהּ הִיא, כֵּן הִתְלַקְּחָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר הַקִּנְאָה וְהַמַּשְׂטֵמָה בְּלֵב בַּתְיָה. בָּרוּר לָהּ, כִּי זוֹהִי אִמָּהּ וְהִיא — בִּתָּהּ! וְהִיא מַתְחִילָה לְהִתְקָרֵב אֵלֶיהָ, וְהִיא מְחַבֶּקֶת וּמְנַשֶּׁקֶת אוֹתָהּ יוֹתֵר מֵהָרָגִיל עַד כֹּה. וּפַעַם אַחַת הֵעִירָה אוֹתָהּ גַּם עַל הַדִּמְיוֹן הַגָּדוֹל, שֶׁיֵּשׁ לַפָּנִים שֶׁל שְׁתֵּיהֶן, אַךְ זוֹ אֵינָהּ שָׂמָה לֵב אֵלֶיהָ וְאֶל דְּבָרֶיהָ.

מִרְיָם זוֹ גּוֹזֶלֶת מִמֶּנָּה אֶת אִמָּהּ!

אָז גָּמְרָה בִלְבָבָהּ לְגַלּוֹת אֶת הַדָּבָר לִשְׁלֹמֹה וּלְהִוָּעֵץ עִמּוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת. הַסּוֹד הַזֶּה מֵעִיק עַל לְבָבָהּ יוֹתֵר מִדַּי.

וְהִיא לֹא יָדְעָה, כִּי כְּבָר הִקְדִּימָהּ שְׁלֹמֹה בְּדָבָר זֶה. גַּם בְּעֵינָיו הָיְתָה מוּזָרָה הָאַהֲבָה הָרַבָּה, שֶׁדִּינָה מַרְאָה בְּיִחוּד לַאֲחוֹתוֹ. וּכְשֶׁחָשַׁב הַרְבֵּה בְּדָבָר זֶה עָלָה עַל לְבּוֹ רַעְיוֹן, שֶׁלְּאִשָּׁה זוֹ הָיְתָה בַּת כַּאֲחוֹתוֹ. אוּלַי הָיוּ פָּנֶיהָ דּוֹמִים לִפְנֵי מִרְיָם, וְאוּלַי נִקְרְאָה גַם הִיא בְּשֵׁם מִרְיָם!... וְאוּלַי גַּם מֵתָה בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה... וְעַל כֵּן הִיא מִתְעוֹרֶרֶת כָּל כָּךְ בְּהַבִּיטָהּ אֶל אֲחוֹתוֹ.

וּכְשֶׁהִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן אֶל פְּנֵי אֲחוֹתוֹ וְאֶל פְּנֵי דִינָה, לֹא מָצָא כָּל דִּמְיוֹן קַל בֵּינֵיהֶן: יוֹתֵר דּוֹמִים פְּנֵי דִינָה לְפָנֶיהָ שֶׁל בַּתְיָה...

וּכְכָל אֲשֶׁר הוֹסִיף לְהַבִּיט בִּשְׁתֵּיהֶן, כֵּן הִכִּיר יוֹתֵר אֶת הַדִּמְיוֹן הָרַב שֶׁבֵּינֵיהֶן.

וְלִשְׁלֹמֹה הָיוּ כְבָר רֵעִים וּמַכָּרִים בָּעִיר. וּפַעַם אַחַת שָׁאַל אֶת אַחַד מִמַּכָּרָיו עַל דְּבַר תּוֹלְדוֹתֶיהָ שֶׁל דִּינָה, וְהוּא סִפֵּר לוֹ לְתֻמּוֹ, כִּי לִפְנֵי שָׁנִים מִסְפָּר קָרָה אָסוֹן גָּדוֹל לְדִינָה הַחַנְוָנִית; הִיא נָסְעָה עִם בִּתָּהּ הַקְּטַנָּה—צִפּוֹרָה שְׁמָהּ—לְבַקֵּר אֶת אֲחוֹתָהּ הַגָּרָה בְּעִיר ב. הַיַּלְדָּה הַקְּטַנָּה הָיְתָה עַלִּיזָה וְשׁוֹבָבָה, וַתֵּצֵא עִם עוֹד יְלָדִים וִילָדוֹת לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ וּלְצַחֵק, וַיִּתְרַחֲקוּ מְעַט מִן הָעִיר; וְאָז עָבַר אֹהֶל צוֹעֲנִים וַיִּגְזְלוּ אֶת הַקְּטַנָּה וַיֵּעָלְמוּ, וְהַיַּלְדָּה לֹא נִמְצְאָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

הַסִּפּוּר הַזֶּה עָשָׂה עַל שְׁלֹמֹה רֹשֶׁם גָּדוֹל. „מִי יוֹדֵעַ— אָמַר בִּלְבָבוֹ — אִם לֹא „בַּתְיָה" זוֹ הִיא „צִפּוֹרָה" הָאֲבוּדָה". אָז זָכַר אֶת הַנִּגּוּן שֶׁל „וִיחָנֵּךְ", אֲשֶׁר שָׁמַע מִפִּיהָ אָז... נַעֲרָה קְטַנָּה וְיוֹדַעַת כְּבָר נִגּוּנֵי בֵית־הַכְּנֶסֶת — אֵין זֹאת כִּי בַת חַזָּן הִיא...

הַדָּבָר הַזֶּה לֹא נָתַן לוֹ מְנוּחָה.

וְהוּא גָּמַר בִּלְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת נִסָּיוֹן קַל.

הוּא קָרַב אֵלֶיהָ מֵאֲחוֹרֶיהָ, בִּהְיוֹתָהּ שְׁקוּעָה בְּמַחְשְׁבוֹתֶיהָ.

— צִפּוֹרָה! — קָרָא לָהּ פִּתְאֹם.

הִיא הֶחֱזִירָה אֶת פָּנֶיהָ וַתַּבֵּט אֵלָיו מִתְפַּלְּאָה: מַדּוּעַ זֶה עָלָה עַל לִבּוֹ פִּתְאֹם לִקְרֹא בְּשֵׁם זֶה.

וְאַחַר כֵּן הִשְׁתַּקְעָה בְּמַחְשָׁבוֹת... וּמִן רַב יָשְׁבָה שְׁקוּעָה בְּמַחְשְׁבוֹתֶיהָ... דּוֹמֶה הָיָה, שֶׁהִיא יְשֵׁנָה בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת... שֶׁנִּשְׁמָתָהּ מְרַחֶפֶת בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בְּעוֹלָם אַחֵר...

וּמִצְחָהּ כֻּסָּה בִקְמָטִים... אֵיזֶה דָּבָר מִתְחוֹלֵל [1] בְּקִרְבָּהּ... הִיא קָמָה וַתֹּאחֶז בְּיַד שְׁלֹמֹה וַתּוֹצִיאֵהוּ דוֹמֵם הַחוּצָה:

— הוֹבִילֵנִי נָא אֶל חֲצַר בֵּית־הַכְּנֶסֶת! — קָרְאָה אֵלָיו בְּקוֹל תַּחֲנוּנִים.

שְׁלֹמֹה מִלֵּא אֶת בַּקָּשָׁתָהּ.

הִיא נִצְּבָה בְּתוֹךְ הֶחָצֵר... הִבִּיטָה אֶל קִירוֹת בֵּית־הַכְּנֶסֶת הַיָּשָׁן... אֶל בֵּית הַשַּׁמָּשׁ הָרָעוּעַ, אֶל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁל עֶזְרַת הַנָּשִׁים... עַל הַכֹּל...

[1] נַעֲשָׂה.

אָז הוֹצִיאָה אֲנָחָה עֲמֻקָּה מִתּוֹךְ לִבָּהּ, כְּאַנְחַת עָמֵל אַחֲרֵי עֲבוֹדַת פָּרֶךְ.

הִיא נִזְכְּרָה הַכֹּל! גַּם אֶת שְׁמָהּ הִיא זוֹכֶרֶת הֵיטֵב— צִפּוֹרָה! כֵּן.

וְהִיא הֶחְלִיטָה לְהִתְוַדַּע כּוֹ בַּיּוֹם אֶל אִמָּהּ; אַךְ הִיא מַרְגִּישָׁה, כִּי לֵב אִמָּהּ נִתַּן לְאַחֶרֶת...

אָז יָדְעָה אֶת הַגְּזֵלָה הָרַבָּה אֲשֶׁר גָּזְלוּ מִמֶּנָּה הַצּוֹעֲנִים!...

אִלּוּ עָמַד הָאֹהֶל לְפָנֶיהָ בְּאוֹתוֹ רֶגַע הָיְתָה שׁוֹלַחַת כּוֹ אֵשׁ עַל צוֹעֲנָיו וְעַל צוֹעֲנוּתָיו יַחַד וְגַם עַל פַּשְׁרְבָּר וַיַּחְפּוּר לֹא חָסָה!

וְהִיא רוֹצָה לִבְכּוֹת וְאֵינָהּ יְכוֹלָה...

וְהִיא מִתְאַמֶּצֶת לְנַחֵם אֶת נַפְשָׁהּ בִּשְׁלֹמֹה יְדִידָהּ...

יוֹדַעַת הִיא שֶׁשִּׁמְעוֹן אֲבִיהֶם אוֹהֵב אוֹתָהּ בְּאַהֲבַת אֵם רַחֲמָן וְזוֹכֶרֶת אֶת דִּבְרֵי רִבְקָה עָלֶיהָ וְעַל שְׁלֹמֹה.

אֲבָל אֵין לִבָּהּ הוֹלֵךְ עַתָּה לְאַהֲבָה... יְכוֹלָה הִיא עַתָּה רַק לִשְׂנֹא, לְקַלֵּל וּלְהִתְנַקֵּם!...

יְהוּדָה שְׁטֵינְבֶּרְג.

מִמַּרְאוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

הַר גְּרִזִּים וְעִיר שְׁכֶם בְּתַחְתִּיתוֹ.

דּוֹן יִצְחָק אַבְּרַבַּנְאֵל.

(הַמְשֵׁךְ).

מִסְּפָרַד כָּתַב דּוֹן אַבְּרַבַּנְאֵל מִכְתָּב לְדוֹן יוֹאַנּוֹ וְהוֹכִיחַ אֶת צִדְקָתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְאַרְצוֹ וּלְמַלְכּוֹ; גַּם הֵעַד הֵעִיד לְפָנָיו בִּידִידוֹ הֶחָכָם הָאֻמְלָל מִבְּרַגַּנְצָה, כִּי נָקִי וְצַדִּיק הָיָה. אַךְ הַמֶּלֶךְ הֶעָרִיץ לֹא שָׂם לֵב לִדְבָרָיו וַיִּמְעַט בְּעֵינָיו רְכוּשׁוֹ שֶׁל דּוֹן יִצְחָק וַיַּחֲרֵם גַּם אֶת כָּל הָרְכוּשׁ אֲשֶׁר לְדוֹן יְהוּדָה בְּנוֹ. כִּי הָיָה דּוֹן יְהוּדָה חָכָם וְרוֹפֵא מְהֻלָּל וּשְׁמוֹ גָּדַל בָּאָרֶץ, וַיְהִי לוֹ הוֹן רָב. אַךְ אֶת אֵשֶׁת דּוֹן יִצְחָק וּבָנָיו נָתַן לָצֵאת מֵאַרְצוֹ לָלֶכֶת אֶל רֹאשׁ בֵּיתָם.

כַּאֲשֶׁר בָּאוּ אֵלָיו אִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו, דּוֹן יְהוּדָה וְדוֹן יוֹסֵף, שֶׁגַּם הוּא הָיָה רוֹפֵא חָכָם, (בְּנוֹ הַשְּׁלִישִׁי דּוֹן שְׁמוּאֵל נִשְׁאַר עוֹד זְמַן קָצָר בְּפּוֹרְטוּגַלְיָה) הָלַךְ דּוֹן אַבְּרַבַּנְאֵל וַיֵּשֶׁב בְּטוֹלֵידָה, וְהוּא אָז בֶּן אַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים. וַיְהִי בְּבוֹא אַבְּרַבַּנְאֵל לְטוֹלֵידָה וַתֵּהוֹם כָּל הָעִיר לִקְרָאתוֹ, כִּי שְׁמוֹ הַגָּדוֹל הָלַךְ לְפָנָיו, וְכָל חַכְמֵי הַקְּהִלָּה וּגְדוֹלֶיהָ קִבְּלוּהוּ בְּאַהֲבָה וְכָבוֹד גָּדוֹל, וְתַלְמִידִים רַבִּים נָהֲרוּ אֵלָיו לִשְׁמֹעַ אֶת תּוֹרָתוֹ וְחָכְמָתוֹ. רַב הָעֵדָה הֶחָכָם הַגָּדוֹל רַבִּי יִצְחָק אַבּוּהַב הָיָה לוֹ לְאָב וָאָח, וְאֶחָד מִשָּׂרֵי יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא דּוֹן אַבְרָהָם סֶנְיוֹר (הַזָּקֵן) לְבֵית בֶּנְבֶּנִשְׁתִּי הָיָה נִכְבָּד מְאֹד בְּעֵינֵי מֶלֶךְ קַשְׁטִילְיָה וַיְשִׂימֵהוּ לְהוֹכֵר מִסֵּי הַמֶּמְשָׁלָה; וּבְדַעְתּוֹ אֶת עֶרְכּוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל דּוֹן יִצְחָק אַבְּרַבַּנְאֵל וְחָכְמָתוֹ הָרַבָּה בְּהַנְהָגַת אוֹצַר הַמְּדִינָה, קִבְּלָהוּ לְשֻׁתָּף בְּעִסְקוֹ הַגָּדוֹל, חֲכִירַת הַמִּסִּים. אָז יָכֹל דּוֹן יִצְחָק לִשְׁקֹד עַל הַתּוֹרָה וְהַחָכְמָה כִּבִימֵי נְעוּרָיו; וּמְאֹד מְאֹד הִצְטָעֵר עַל אֲשֶׁר לֹא הָגָה בַּתּוֹרָה כְּחֶפְצוֹ זֶה שָׁנִים רַבּוֹת, אֲשֶׁר הָיָה עָסוּק בַּעֲבוֹדוֹת מִשְׁמַרְתּוֹ הַגְּבֹהָה בַּחֲצַר מֶלֶךְ פּוֹרְטוּגַלְיָה. בַּיָּמִים הָהֵם הֵחֵל לְחַבֵּר אֶת בֵּאוּרָיו לְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ וַיַּעֲסֹק בַּעֲבוֹדָתוֹ, עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ זוּ, יוֹמָם וָלַיְלָה, עַד כִּי בְּמֶשֶׁךְ חֳדָשִׁים אֲחָדִים הִסְפִּיק לִכְתֹּב אֶת פֵּרוּשׁוֹ הָרָחָב עַל הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים עַד סֵפֶר מְלָכִים.

וּבֵאוּרֵי אַבְּרַבַּנְאֵל יְקָרִים וְנַעֲלִים מְאֹד, כִּי מִלְּבַד מַה שֶּׁהֵם כְּתוּבִים בְּסִגְנוֹן נָעִים וּבְטוּב טַעַם וָדַעַת הַשָּׂפָה, הִנֵּה בֵּאֵר הֶחָכָם הַמְּדִינִי הַזֶּה אֶת סִדְרֵי הַחַיִּים וְדַרְכֵי הַיִּשּׁוּב וַהֲלִיכוֹת הַמֶּמְשָׁלָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בִּימֵי הַשּׁוֹפְטִים וְהַנְּבִיאִים וְהַמְּלָכִים, אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

אַךְ כַּאֲשֶׁר הֵחֵל לִכְתֹּב אֶת בֵּאוּרוֹ עַל סֵפֶר מְלָכִים, נִקְרָא אֶל הֵיכַל פֶרְנַנְדוֹ מֶלֶךְ סְפָרַד וְאִיזַבֶּלָה אִשְׁתּוֹ הַמַּלְכָּה, אֲשֶׁר שָׁמְעוּ עַל דְּבַר חָכְמָתוֹ הָרַבָּה בְּהַנְהָגַת הַמְּדִינָה, וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ טוֹבוֹת וַיְבַקְשׁוּהוּ לָקַחַת תַּחַת יָדוֹ אֶת אוֹצַר מַמְלַכְתָּם לְנַהֲלוֹ כִּתְבוּנָתוֹ. וְדוֹן אַבְּרַבַּנְאֵל נֶעְתַּר לְבַקָּשָׁתָם וַיִּקַּח עָלָיו אֶת הַמִּשְׂרָה הַכְּבוּדָה מִידֵי הַמּוֹשְׁלִים הָרָעִים וְהַקַּנָּאִים הָאֵלֶּה, בְּתִקְוָתוֹ, כִּי יוּכַל לִהְיוֹת לְמָעוֹז לְאֶחָיו בְּנֵי עַמּוֹ מִידֵי שׂוֹנְאֵיהֶם הָרַבִּים.

וְתִקְוָתוֹ לֹא נִכְזָבָה. שְׁמוֹנֶה שָׁנִים נָשָׂא עַל שִׁכְמוֹ מִשְׂרַת שַׂר הָאוֹצָרוֹת וַיִּנְחַל כָּבוֹד וּתְהִלָּה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה וּמִכָּל גְּדוֹלֵי הַשָּׂרִים וְרַבֵּי הַמַּמְלָכָה, כִּי הֶעֱשִׁיר בְּחָכְמָתוֹ אֶת אוֹצַר הַמְּלוּכָה, וּכְפַעַם בְּפַעַם הָיָה לְעֵזֶר לַמֶּלֶךְ בַּעֲצוֹתָיו הַטּוֹבוֹת גַּם בְּיֶתֶר עִנְיְנֵי הַמְּדִינָה. בְּמֶשֶׁךְ הָעֵת הַזֹּאת עָשָׂה לוֹ הוֹן וָעֹשֶׁר וּנְכָסִים רַבִּים, כִּי הִטָּה לוֹ הַמֶּלֶךְ חֶסֶד וַיֶּרֶב אֶת שְׂכָרוֹ. וְכָל כַּךְ רַבָּה הַתּוֹעֶלֶת אֲשֶׁר הֵבִיא אַבְּרַבַּנְאֵל לַמְּדִינָה עַד כִּי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה הָאֲדוּקִים בֶּאֱמוּנָתָם נָשְׂאוּ אֶת הַשַּׂר הַיְּהוּדִי הַזֶּה וַיְגַדְּלוּהוּ עַל אַף כֹּהֲנָם הַקַּנַּאי טוֹמַשׂ טוֹרְקְבוֹמַדָּה, צוֹרֵר הַיְּהוּדִים, וַיִּמְסְרוּ אֶת כָּל טוּב הָאָרֶץ בְּיָדוֹ.

וּכְכָל אֲשֶׁר הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת לְמַלְכּוֹ בְּחָכְמָתוֹ וּבֶאֱמוּנָתוֹ הָרַבָּה, כֵּן הִגְדִּיל גַּם לַעֲשׂוֹת לִבְנֵי עַמּוֹ בְּאַהֲבָתוֹ אוֹתָם. הַכֹּהֲנִים הַקָּתוֹלִים וּנְזִירֵיהֶם, צוֹרְרֵי יִשְׂרָאֵל, בָּדוּ כְּפַעַם בְּפַעַם עֲלִילוֹת שׁוֹנוֹת עַל הַיְּהוּדִים וַיְעוֹרְרוּ אֶת הֲמוֹן הָעָם לְהִתְנַפֵּל עֲלֵיהֶם. פַּעַם הֶעֱלִילוּ עַל הַיְּהוּדִים, כִּי חִלְּלוּ כְּבוֹד הַצְּלָב בְּאַחַת מֵעָרֵי הַמְּדִינָה, וּפַעַם הוֹצִיאוּ קוֹל כִּי בְּעִיר גּוֹרְדִיָּה גָּנְבוּ הַיְּהוּדִים יֶלֶד נוֹצְרִי וַיִּצְלְבוּהוּ וַיְמִיתוּהוּ. אַךְ דּוֹן יִצְחָק אַבְּרַבַּנְאֵל הוֹכִיחַ כְּפַעַם בְּפַעַם שִׁקְרוּת עֲלִילוֹתֵיהֶם וַיְסַכֵּל אֶת עֲצָתָם הָרָעָה.

כַּאֲשֶׁר לָכְדוּ צִבְאוֹת סְפָרַד אֶת הָעִיר מַלַּגָּה מִידֵי הָעֲרָבִים וַיִּכְבְּשׁוּ אֶת יוֹשְׁבֶיהָ לְמָכְרָם לְעַבְדֵי עוֹלָם, נִמְצְאוּ בֵינֵיהֶם אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים יְהוּדִים. אָז הִתְעוֹרֵר דּוֹן יִצְחָק אַבְּרַבַּנְאֵל הוּא וּשְׁנֵי מְחֻתָּנָיו הַנִּכְבָּדִים: דּוֹן אַבְרָהָם הַזָּקֵן (סֶנְיוֹר) בֶּנְבֶּנִשְׁתִּי מִטּוֹלֵידָה, חוֹתְנוֹ שֶׁל דּוֹן יְהוּדָה בְּנוֹ, וְדוֹן שְׁלֹמֹה אִבְּן וִירְגַּל מִשֵּׁיבִילְיָה, חוֹתְנוֹ שֶׁל דּוֹן יוֹסֵף בְּנוֹ, וַיַּאַסְפוּ דֵּי זָהָב לְפִדְיוֹן נַפְשׁוֹת אֲחֵיהֶם הַשְּׁבוּיִים. רַק לִשְׁנֵים עָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הִכִּירוּם כִּי מִן הָאֲנוּסִים הֵם, אֲשֶׁר נִמְלְטוּ אֶל עִיר מֶמְשֶׁלֶת הָעֲרָבִים מֵחֲמַת הָאִינְקְוִיזִיצְיָה, לֹא הוֹעִיל כָּל כֹּפֶר, כִּי נִמְסְרוּ אֶל שׁוֹפְטֵי הָאִינְקְוִיזִיצְיָה הָאֲרוּרָה, וְהֵם עִנּוּ אוֹתָם בְּעִנּוּיִים קָשִׁים עַד צֵאת נַפְשָׁם.

II.

וְהָאִינְקְוִיזִיצְיָה הִיא בֵּית מִשְׁפַּט הַדָּת, אֲשֶׁר יָסְדוּ לָהֶם רָאשֵׁי הַדָּת הַקָּתוֹלִית לְבָעֵר בָּאֵשׁ וּבְדָם אֶת כָּל הָאַפִּיקוֹרְסִים, לֵאמֹר, אֶת כָּל אֵלֶּה, אֲשֶׁר אֵין רוּחָם נֶאֱמָנָה עִם הַדָּת הַקָּתוֹלִית. וְנוֹרָא וְאַכְזָרִי הָיָה „בֵּית הַמִּשְׁפָּט הַקָּדוֹשׁ" הַזֶּה מִכָּל הַנּוֹרָאוֹת וּמִכָּל הָאַכְזָרִיּוּת אֲשֶׁר הִמְצִיא הָאָדָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. כִּי אֵין מִסְפָּר לְכָל הָעִנּוּיִים וְהַיִּסּוּרִים, אֲשֶׁר עִנּוּ בָהֶם אֶת נַפְשׁוֹת הָאֻמְלָלִים, שֶׁנָּפְלוּ לִידֵי הַשּׁוֹפְטִים הָרוֹצְחִים הָאֵלֶּה, בְּטֶרֶם עָשׂוּ בָהֶם מִשְׁפַּט הַמָּוֶת אֲשֶׁר נִגְזַר עֲלֵיהֶם. וְלֹא רַק עַל הָאַפִּיקוֹרְסִים „הַחַטָּאִים" שָׁפְכָה הָאִינְקְוִיזִיצְיָה אֶת חֲמָתָהּ, כִּי גַם עַל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר חָמְלוּ עֲלֵיהֶם וַיַּסְתִּירוּם מֵעֵינֵי הַשּׁוֹפְטִים יָצְאָה הָרָעָה, כִּי הֶחֱרִימוּ אֶת כָּל רְכוּשָׁם וְשָׁלְלוּ מֵהֶם אֶת מִשְׂמְרוֹתָם; וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בּוֹ יָשַׁב הָ„אַפִּיקוֹרֵס" נֶהֱרַס עַד הַיְסוֹד. הַחוֹבָה הָיְתָה עַל כָּל קָתוֹלִי נֶאֱמָן לְדָתוֹ לְהַלְשִׁין גַּם עַל אָבִיו וְאָחִיו, אֲשֶׁר רָאָה בָהֶם כָּל דְּבַר עָוֹן, לִפְנֵי „שׁוֹפְטֵי הַקֹּדֶשׁ". וְהֵמָּה יִסְּרוּ אֶת הַחַטָּאִים מוּסָר אַכְזָרִי מְאֹד, קָרְעוּ אֶת בְּשָׂרָם מֵעֲלֵיהֶם, שִׁבְּרוּ אֶת עַצְמוֹתֵיהֶם אַחַת אַחַת, עַד אֲשֶׁר הוֹדוּ עַל עֲוֹנָם, וְאָז הָרְצוּ אֶת מִשְׁפָּטָם לְשָׂרְפָם בָּאֵשׁ חַיִּים. אֶת הַנֶּאֱשָׁם הִרְכִּיבוּ עַל חֲמוֹר וַיּוֹבִילֻהוּ בִּרְחוֹבוֹת הָעִיר. שָׁם דָּשׁוּ אֶת בְּשָׂרוֹ בְּשׁוֹטִים עַד זוֹב דָּם, וְאַחַר הוֹבִילוּהוּ לַמָּוֶת. אִם הִתְוַדָּה הַנֶּאֱשָׁם וּבִקֵּשׁ סְלִיחָה עַל עֲוֹנוֹ, הִטּוּ לוֹ חֶסֶד וַיְחַנְּקוּהוּ בָּרִאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן שָׂרְפוּ אֶת גּוּפוֹ; וְאִם לֹא בִקֵּשׁ סְלִיחָה עַל עֲוֹנוֹ שְׂרָפוּהוּ חַיִּים. וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִרְכּוּ אֶת בְּשָׂרוֹ לְאַט לְאַט עַל אֵשׁ קַלָּה, לְהַגְדִּיל אֶת עִנּוּיָיו, וְאַחֲרֵי הֱיוֹת בְּשָׂרוֹ כְּאוּד הִשְׁלִיכוּהוּ עַל הַמְּדוּרָה.

הַנֶּאֱשָׁמִים בַּעֲוֹנוֹת קַלִּים נֶגֶד הַדָּת, אֲשֶׁר הִתְחָרְטוּ עַל עֲוֹנָם וְשָׁבוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הָיוּ צְרִיכִים לִלְבֹּשׁ בֶּגֶד מְגֹאָל הַנִּקְרָא בְּשֵׁם „כְּתֹנֶת הַחֲרָטָה", וְלָבֹא בְּכָל יוֹם רִאשׁוֹן לַשָּׁבוּעַ לְבֵית הַתְּפִלָּה וַאֲגֻדַּת שְׁבָטִים עַל שִׁכְמָם. בַּשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה הָיוּ מַכִּים אוֹתָם הַכֹּהֲנִים עַל בְּשָׂרָם הֶעָרוֹם עַד שֶׁפֶךְ דָּם. וְיֵשׁ אֲשֶׁר שָׂמוּ אוֹתָם בְּכֶלֶא בִּמְעָרָה צָרָה וַאֲפֵלָה, שֶׁאַךְ חוֹר קָטָן הָיָה בָהּ מִמַּעַל, וְכֹה הָיוּ שָׁם הָאֲסוּרִים כִּקְבוּרִים חַיִּים, וְלִפְעָמִים לְכָל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

אֶת מִשְׁפַּט הַדָּמִים הַזֶּה יָסְדוּ הָאַפִּיפְיוֹרִים וְרָאשֵׁי הָאֱמוּנָה הַקָּתוֹלִית בְּכָל הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר יַד מֶמְשַׁלְתָּם הִגִּיעָה שָׁמָּה; וַאֲנָשִׁים לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים עֻנּוּ בְּכָל מִינֵי עִנּוּיִים בְּבָתֵּי כְלָאֶיהָ וְנִשְׂרְפוּ עַל מְדוּרוֹתֶיהָ. אַךְ בְּיוֹתֵר הִגְדִּילָה הַחַיָּה הָרָעָה הַזֹּאת נוֹרְאוֹתֶיהָ וְאַכְזְרִיּוּתָהּ בְּאֶרֶץ סְפָרַד.

בָּאָרֶץ הַזֹּאת רַבּוּ מְאֹד הָאֲנוּסִים, הֲלֹא הֵם הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר אָנְסוּ אוֹתָם בְּחֶרֶב וּבָאֵשׁ לָבֹא בִּבְרִית הַדָּת הַקָּתוֹלִית וְלִבָּם הָיָה נֶאֱמָן עִם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְהָאֲנוּסִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְרְאוּ בְּפִי הַסְּפָרַדִּים בְּשֵׁם „הַנּוֹצְרִים הַחֲדָשִׁים", שָׁמְרוּ בַּסֵּתֶר אֶת חֻקֵּי תּוֹרַת אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם, וַיָּחֹגּוּ אֶת חַגֵּי יִשְׂרָאֵל, וַיְקַדְּשׁוּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת בְּכֹל אֲשֶׁר יָכְלוּ. אֶת בְּנֵיהֶם לֹא מָלוּ מִפַּחַד הַכֹּהֲנִים הַמּוֹשְׁלִים בָּאָרֶץ, וּלְמַרְאִית עַיִן טִבְּלוּ אוֹתָם בְּבֵית הַתְּפִלָּה לְשֵׁם הַדָּת הַקָּתוֹלִית, אַךְ בַּהֲבִיאָם אֶת יַלְדֵיהֶם הַבַּיְתָה מִהֲרוּ לִרְחֹץ אֶת רָאשֵׁיהֶם לְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם אֶת הַמַּיִם, אֲשֶׁר זָרְקוּ עֲלֵיהֶם בְּבֵית הַתְּפִלָּה. וְהָאָבוֹת נָטְעוּ בְּקֶרֶב בְּנֵיהֶם אַהֲבָה לְעַמָּם וּלְדַת אֲבוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר נִתְּקוּ מִמֶּנָּה בִּזְרוֹעַ חָמָס. פְּעָמִים רַבּוֹת הִתְנַפְּלוּ נְזִירֵי הַסְּפָרַדִּים וְכֹהֲנֵיהֶם הַקַּנָּאִים עַל הַיְּהוּדִים וַיִּגְזְלוּ אֶת הַיְלָדִים מִזְּרֹעוֹת אִמּוֹתֵיהֶם; וְלֹא חָמְלוּ הָאַכְזָרִים עַל הָעוֹלָלִים הָרַכִּים הַבּוֹכִים וְצוֹעֲקִים: אִמָּא! אִמָּא! וְעַל הָאִמּוֹת הַמִּתְעַלְּפוֹת, בִּרְאוֹתָן אֶת מַחֲמַדֵּי עֵינֵיהֶם נְתוּנִים לְעַם אַחֵר. וְהַכֹּהֲנִים טִבְּלוּ אֶת הַיְלָדִים לְשֵׁם הַדָּת הַקָּתוֹלִית וַיְגַדְּלוּם וַיְחַנְּכוּם בְּבָתֵּי הַנְּזִירִים. אַךְ כַּאֲשֶׁר גָּדְלוּ הַיְלָדִים הָאֲנוּסִים הָאֵלֶּה וְנוֹדַע לָהֶם אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ כֹּהֲנֵיהֶם לָהֶם וְלַאֲבוֹתֵיהֶם — מָלְאָה נַפְשָׁם גַּעְגּוּעִים אֶל אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וְאֶל תּוֹרָתוֹ, תּוֹרַת הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים.

(עוֹד יָבֹא).

סַעֲדְיָה אִבְּן שׁוּשָׁן.

עַרְבִי רוֹעֶה צֹאן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

מאגדות עמי הצפון.

א.

הירח.

בליל קיץ אחד הלוך הלך ילד צעיר, תם וישר לרחץ במי הנחל.

והירח עלה אז על כפת השמים ויבט באהבה על פני הנער הטוב.

והנער גם הוא הביט ישר אל פני הירח הבהיר כי היה היה הנער נקי וצדיק ולא בוש מהביט ישר אל פני הירח.

אז יבטיח הירח את הילד התמים למלא תמיד את כל אשר ישאל ולעשות את כל אשר יחפץ.

ויבקש הילד להיות תמיד, תמיד עם הירח.

ובקשתו נעשתה.

הלילה היה בהיר. הזמיר שר את שירתו הנפלאה, והירח הביט מגבה השמים הטהורים אל הנחל.

אך בפני הירח נראו אז גם פני הילד התמים — ומני אז יאירו יחד לארץ בלילה, בלילה.

אולם הילד הטוב חפץ, כי כל אחיו ואחיותיו הקטנים יעלו אליו, ויחד אתו יתענגו על האשר הרב שם ממעל.

והביט הילד באהבה ורחמים אל הארץ, וקרא אליו כלחש את הילדים ואת הילדות להתענג ולשמח תמיד, תמיד לאור הירח הנעים.

אפס כי אין עוד ילדים טובים ותמימים כמהו בכל מרחבי הארץ, ויכול לא יוכלו לעלות אליו אל הירח.

אז יפנה הילד את פניו מעל פני הארץ בעצבון והתכסה בצעיף שחור, ובעד הצעיף יראה חצי הפנים, או רבעם, או אך אפס קציהם.

וקוה יקוה הילד הטוב, אשר על הירח שם בשמים ממעל, למצא עוד ילדים טובים, והסר יסיר את צעיפו לעתים מעל פניו, והביט אל הארץ בחמלה ורחמים, ובקש יבקש נערים תמימים; ובראותו, כי עמלו לשוא, ישוב ויכסה את פניו בצעיפו השחור.

אריה.

הקקיון (בגני יפו).

ידיעות שונות

היובל של תפוחי אדמה. — בשנה זו יערכו חגיגות לכבוד יובל תפוחי האדמה, כי בשנה הזאת תמלאנה שליש מאות וחמשים שנה מעת שהביאו את תפוחי האדמה מפרו לארפה. בשנת 1853 הציבו בגרמניה מצבת זכרון לפרנץ דקה, אשר הביא תפוחי האדמה לארפה. בשנת 1861 עלו תפוחי האדמה על שלחן מלך צרפת בתור מזון יקר. אך האכרים לא האמינו בתועלת הפרי הזה ולא חפצו לזרעו בשדותיהם. אך בחצי המאה השמונה עשרה החלו עובדי האדמה לשים לב לזרע הזה. פרידריך הגדול הכריח את האכרים בפומרניה ובשלזויג לזרע את תפוחי האדמה, ובצרפת עשו בערמה להבב את הזרע הזה על האכרים. הרוקח פרמנטיה קבע לוחות עץ בשדות הזרועים תפוחי אדמה, ויכתב עליהם אזהרות, כי כל מי שיגנב מן הזרע היקר של השדות האלה יענש בענש חמור. ומה שלא פעלו העצות פעלה הערמה הזאת; כי האכרים אשר ישבו מסביב גנבו את תפוחי האדמה בחריצות רבה ויזרעום בשדותיהם. ולודויג החמשה עשר אמר להרוקח הפקח ההוא: „לחם נתת לעניים". והמלך והמלכה וכל שרי החצר נשאו את ציצי תפוחי האדמה בין פרחיהם. (הצפה).

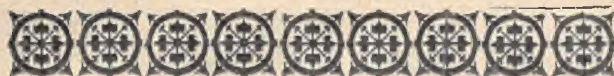
באש ובמים. — בימים האחרונים ראו יושבי ניו־יורק מחזה לא־רגיל.

במשך ארבעה ימים רצופים היו השמים מכסים בעשן עב. ביום הראשון היה מראה ענני העשן ירקרק ופני השמש נראו אך מעט ויהיו אדמים כדם. אך ביום השני שנה מראה העננים לצבע אפור ופני השמש לא נראו עוד. בראשונה חשבו רבים כי אש גדולה בוערת באיזה מקום בעיר, ובני ההמון הנבערים מדעת נבהלו מאד ואמרו: אין זאת כי קץ הארץ בא. אך אחרי כן בררו העתונים סבת המחזה הזה:

זה כחדש ימים אשר אחזה איש בהרבה יערים רחבי ידים המשתרעים על שטח גדול של מאות פרסאות והמה בוערים כקש. הבערה הנוראה הזאת באה מעצם החם, אשר היה במדינות המזרח ובקנדה מימי האביב ועד עתה. מקום הבערה רחוק מאד מניו־יורק, אך האש גדלה כל כך, עד כי העשן הרב העולה ממנה נערם במרומי האויר ורוח גדולה באה ותפזרהו על פני הרקיע במקומות ההם וגם עד ניו־יורק הגיע ויכס את שמיה.

בעת האחרונה ירד גשם רב ויכסה את הבערה, אשר עד כה לא יכלו אנשי המקום למרות כל עמלם לכבותה. אז התפזרו גם ענני העשן ופני השמים טהרו. הבערה הנוראה הזאת הסבה נזקים גדולים ברכוש ובתבואת הארץ, אשר יעלו לכמה מאות מיליונים דולר. גם אסונות בנפש אדם היו, אך במספר קטן.

ובשעה שמדינות המזרח באמריקה הצפונית נדונו באש, נדונו אחדות ממדינות המערב במים; וביותר סבלה מדינת קנזס. מימי נהרותיה שטפו ועברו על גדותיהם וגשמי זעף ירדו מן השמים, עד כי שטח גדול נהפך לים של מים. הנזקים ברכוש גדולים וגם נפשות אדם למאות מצאו קבר בגלי המים הזידונים. עתה מפיל שטף המים את אימתו על העיר סנט־לואי, שבה הכל ערוך ומתקן לפתיחת התערוכה הגדולה שתהיה שם בשנה הבאה. מפחדים שלא יהרסו המים את הבנינים שנבנו על כפר התערוכה. יותר מכל הערים סבלה משטף המים העיר טפקה, אשר במדינת קנזס, אשר נמחתה כמעט כלה, ומספר קרבנות האדם שבה עולה למאה וחמשים נפש. גם העיר קנזס־סיטי סבלה הרבה ובין קרבנותיה נקל למצא הרבה שמות עברים. בכל ערי אמריקה מאספים נדבות בעד נגועי האסון שמספרם עולה לכמה אלפים, אשר נשארו בערום ובחסר כל. („הצפה").

ברוש בירכתי הלבנון.

מִכְתָּבִים.

לחברי קוראי ה„עולם קטן"!

מאד מאד אקנא בכם, חברי היקרים, שהנכם יושבים בערים כאלה אשר בהן תוכלו ליסד אגודות „דוברי עברית". נערים קטנים כאלה אינם בעירנו, יען כי בעירנו ישנם רק בתי ספר רוסים, אבל בית ספר עברי או חדר מתוקן אין פה; לכן אין לי פה עם מי לדבר עברית. עתה קורא אני את ה„עולם קטן", אשר חתם עליו בעדי אחי הטוב והנני שמח על זה מאד.

פרידריכשטדט. שמשון יַעֲבּוּישׁ.

רעי היקרים!

קראתי בעתון „המליץ" הצעת מורת אחד, כי הנערים ימכרו את מחברתיהם הישנות ואת הכסף יתנו בעד גאולת הארץ, ואקח את העתון ואראה זאת לאבי, ויאמר לי אבי כי גם אני אעשה זאת, ואקבץ את כל מחברתי הישנות ואמכרם לחנוני אחד ויתן לי בשכרן 20 קאפ' ואתן את הכסף בעד גאולת הארץ. לכן, רעי היקרים, עשו גם אתם כן.

בוברויסק. יוסף ב"ר יעקב נַמְרָזֶל.

לקוראי „עולם קטן" ולקוראותיו. שלום, וברכה!

ראשית כל אומר לכם כי הנני קורא את ה„עולם קטן". בודאי שמעתם את שם „האוצר הלאמי", והנה גם אני אוספת למען האוצר הזה. בחג הפורים האחרון, התחפשנו אני ועוד שתי נערות, ברינה ואחותה שושנה קופמן, ונקבץ 4 רובלים לאוצר הלאמי. עתה יש לנו 24 פרנק באוצר, בהיות לנו 25 פרנק באוצרינו, אז נקנה מניה מאדון הרצל, ונתן אותה במתנה לאוצר הלאמי, באופן זה תהיה לנו מניה, וגם נתן לאוצר 25 פרנק. הנני מיעצת אתכם לעשות כדברינו.

בברכת ציון
רבקה אהרנזון
בת אחת עשרה שנה.

נדבות

שנתקבלו בבית-מערכת „עולם קטן" בקראקוי.

בעד יתומי קישינוב:

מסמרגון (פלך וילנה) נתקבל סך 9,68 ר', שנאסף מאת הנערים: נ. נ., חיים מנידם — כ"א 50 ק'; מרדכי סלדוחה, רבקה סלדוחה, גדליהו כ"ץ, דוב אריה פורשיט, אליהו מנידם,— כ"א 25 ק'; משה בורשטין, משה רוטשטין, צבי הירש כ"ץ, חיה בת שמואל שוטקור — כ"א 20 ק'; יעקב סטולפר, רפאל בורשטין, דוד רוטשטין, ברוך רוטשטין, יצחק סטולפר, אליעזר נרדן, ליב שפיר—כ"א 10 ק'; חיה בת ד"י שוטקור, הינדה שוטקור, חנה בורשטין, נחמה רוטשטין— כ"א 5 ק'; תלמידי ר' יעקב פנזון נדבו שלש פעמים ח"י (54 ק') בעד חברם אליהו ליב בורשטין, אשר חלה, כי יקימהו ה' מחליו; מחדר מ. מלצר 1,70 ק': דובר ברודנה 30 ק'; מאיר אריה שוירסקי 20 ק'; נפתלי ברודנה, אשר ברונזניק—כ"א 15 ק'; שבתי וירניק, אליעזר קריויצקי, שמואל קלנסקי, ירחמיאל שייניק, קופיל שמואלזון, אלחנן ברוידה, אברהם יוסף מלצר—כ"א 10 ק'; שמואל דנישבסקי, שמואל סגל, פייטיל מלצר, ליב ארצקי — כ"א 5 ק'; מחדר „שכן" 99 ק': מיכל מנידם 25 ק'; גבריאל שייניק, ליב קושלביץ, משה פוטשניק, — כ"א 10 ק'; משה סנקין, רפאל סקופ, פיבה מלצר, ליב שפירא, שלמה שפירא, זבלון קרמר, יעקב ארצקי,—כ"א 5 ק'; ראובן טברמסקי 4 ק'; מאיר שמחה נרויים 3 ק'; שמואל סנקין 2 ק'; .מחדר בק 1,11 ר': מנדל כ"ץ 15 ק'; יעקב ברמן, צמח רינדזונסקי, ניסן צוקרמן — כ"א 10 ק'; יעקב צוקרמן, שלום סנקין, ראובן קריויצקי, צבי רודנר, אלחנן שפיר, שמואל מיליקובסקי, יצחק יוסף מילר, יצחק דנישבסקי, ירחם רזניקוביץ, בנימין רבינוביץ, שמעון רבינוביץ, שמעון סקילקה — כ"א 5 ק'; יעקב שכן 3 ק'; מרדכי יוזפה 2 ק'; יצחק רבינוביץ 1 ק'; מחדר אברהם יהודה קלצקי 1,53 ר': מנדל מלטינסקי 20 ק'; שיינה דינה וינשטין 18 ק'; משה אהרן קלצקי 15 ק'; שלום ברקוביץ, אליעזר מלטינסקי, דוד אידלמן, יצחק יהודה מלצר, נח חיים קופלוביץ, חיים סרחן, מנדיל גלפרין, — כ"א 10 ק'; גרשון אבסויץ, אהרן שרידה, ישראל שוטקור, שרנא ניטליף, מנדל גרינברג, בנדל זלצמן — כ"א 5 ק'; ס"ה: 9,82, ואחרי נכיון דמי המשלוח נשאר סך: 9,68 ר'.—תלמידות בית הספר של א. פפיש (ליובשוב) רחל צלקינד ודבורה רבינוביץ אספו בעירן סך 1,66 ר'. — דוד פרנקל (טשודנוב) 50 ק'.—בהורודוק (פלך הרודנה) אספו קוסובסקי, זיסל סקרבליצקי, שרה ובר וחיי מילר סך 1,40 ר' מאת: זיסל סקרבליצקי, רחל צוקרמן—כ"א 20 ק'; רחל ברוידה, חיי מילר—כ"א 8 ק'; חמה פרגר 6 ק'; חמה לבקובסקי, רבקה לבקובסקי, ד"י גלדברג, מניה ויסנברג, מינדל קוסובסקי, רישקה רבינוביץ, שינדל קרנבלט, טיבה מורודצקי, אלקה בוכבינדר, שרה ובר, פשה לוין, שינדל מרגץ, משה בלנקשטין. — כ"א 5 ק'; גולד רוטשיק 4 ק'; רבקה מטולרסקי 3 ק'; שרה קרמר, שרה לב, צירל צמניק—כ"א 2 ק'. — פליק פומרנץ (רובנה) 21 ק'. — אברהם ופינה קלניצקי (דשב) 1,50 ר'. — אגדת „בחורי ציון" (ורשה) שולחת סך 12,75 ר' שאספה מאת: ל. ב. 60 ק'; מ. פדנס 50 ק'; פנחס נורלמן, שמחה פונדגולד, לסב—כ"א 40 ק'; ב. קופלוב 25 ק'; ב. פפרקורן, ל. קרנר, ג. ילין, מ. ריכנברג, א. רפופורט, מלצקי, נחמנוביץ, קריבסקי, פ. יובילר, ס. יובילר, ליפשיץ, דטינר, קרצר, ש. רוזנברג, י. רטקובסקי, י. טשמוביץ, וולונסקי, י. רוזנבלט, י. קרוניק, גורניק, אלפרן, ח. איזנשטין, פיורציק, פרימסקי, צ. מלניק, יעקב פרידמן ישעיהו פרזיסוסקר, קושניר, מרדכי גולדורג, שמואל אטרמבה משה פסין, קליידמן, שרה אינדורסקי, קרסנופיורקו, מזהב מרחוב טורדה—כ"א 10 ק'; מאנשים שונים 3,20 ר'; ס"ה: 12,75 ר'.—התלמידים העניים של ביה"ם „ציון" בילימוטנרד אספו ביניהם סך 75 ק'.

בעד בית הספר ביפו: דוב פרנקל (טשודנוב) 50 ק'.

בעד הקפה הלאומית: משה אדלין, דוד גינגר ומשה יבזוביץ (מסטיסלבל) 25 ק'.—בר פנדומירסקי (ווזנסנסק) 20 ק'.

בעד יתומי הסופר ר. א. ברודס: דיילצי מלחובסקי (מדזיבוז) 50 ק'.

בעתות החפשה זכרנו את אחינו הקטנים היושבים בארץ ישראל ונאסף למען ביה"ם ביפו מהאנשים האלו: מירנו רודניק 20 ק'; נחמן טויבה, י. רבינוביץ, מיכאל טויבה, מני טויבה—כ"א 40 ק'; וינשטוק 30 ק'; העלמות פ. זלוטובר, ש. זקס, מ. שיינדלינג—כ"א 25 ק'; ק. נורביץ 10 ק'; י. בבום 25 ק'; האחים א. אלפי

זי. אלפין כ"א 25 ק'; ל. טובה 25 ק'; האחים צ. בולופרט ומ. בולופרט כ"א 25 ק'; אליעזר טובה 50 ק'; סך הכל: חמשה רכל. והיו ארבעה לביה"ס ביפו ואחד לבני סופרנו ר. א. ברודס.

קורסק, המאספים א. טובה וי. בולופורט.

המו"ל: הוצאת „תושיה" בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן":
КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШІЯ", ВАРШАВА.
Verlag „TUSCHIJAH", Warschau.

ביבליותיקה לבני הנעורים (הוצאת „תושיה"):

I לילדים:

1) קובץ שיחות קטן (שיחה) מאת ר. נוסטפסון, תר' נ. פינס. 2) ידידי המלך עמינדב (שיחה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 3) הרועה ובת המלך (אגדה) —הנ"ל, תר' י. ב. לבנר. 4) א] המלך אשר שנתו נגזלה, ב] פרחי ששון (אגרות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 5) ארבעים שודדים (אגדה ערבית)—תר' מ. סילמן. 6) שלשה אחים (שיחה)—ר. גוסטפסון, תר' נ. פינס. 7) רחוב הזהב (אגדה עברית)—ל. ויזל, תר' י. ב. לבנר. 10—8) א] עשר ואשר, ב] גדול העליליה (אגדות ערביות)—תר' הנ"ל. 12, 11) א] גמול ישרים או רחוב מיזל, ב] הרמב"ם והעלם האלם (אגדות עבריות) — ל. ויזל, תר' הנ"ל. 13) החבצלות (ספור)—רוטשיץ, תר' נ. פינס. 14) הכליף־החסידה (אגדה) — הויף. תר' י. ב. לבנר. 15) א] פרעה מלך מצרים (ספור הסטורי) — ר'ספירל, ב] בלב־ים (אגדה מדרשית)—תר' הנ"ל, 16) איש בלי לב (אגדה אנגלית)—תר' א. ליבושיצקי. 17) הדיג והדגה (אגדה בחרוזים) — א. ס. פושקין, תר' הנ"ל. 18) ל"ג בעומר (ספור) — ש. דינר. 19) הכלה האמתית (אגדה) — האחים גרים, תר' ש. ברמן. 20) יוחנן הנאמן (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 21,22) א] תרח אוהב הכסף ספור ההולים), ב] עשיר אמלל (אגדה) —תר' מ. סילמן. 23) המלך שלמה ומשחקי השח־מט (אגדה מזרחית) — תר' א. ב.. 24) לב אבן (אגדה עברית) —ל. פיליפזון, תר' פ. קפלן. 25) אח ואחות (ספור)—תר' הנ"ל. 26) גלית הנדיב (ספור)—תר' א. ליבושיצקי. 27) לבנת שלג (אגדה) – האחים גרים, תר' ש. ברמן. 28) השד ושלש שערות הזהב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל, 29) א] בית היער, ב] הנחש הלבן (אגרות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 30) א] הברקת, ב] אשר ועני (ספורים)—י. ב. לבנר. 54–31) כל אגדות ישראל (חלק א', 24 חוברות) — הנ"ל. 55) ילד מצל (שיחה)—א. ברוסילובסקי. 58—56) משלי ילדים (3 חוברות — שלמון. 59,60 מעשה בנבוכדנצר שנהפך לדב (ספור) — י. צ. לוין. 75—61) למען אחי הקטנים (שירים מקוריים ומתרגמים, 15 חוברות) — א. ליבושיצקי. 78 — 76) מיגון לשמחה (ספור)—ב. שמירט. תר' י. ב. לבנר. 79) ימים מקדם (ספור) — מ. הורליק. 80) ילדים עובדים (ג' ספורים: 1] יעקב, 2] ימימה, 3] רחבות)—י. גרזובסקי. 90–81) שיחות ילדים (10 חוברות) — י. שטינברג. 93—91) למך ולמך (ספור־אגדה)—י. צ. לוין. 95—94) נח בתבה (ספור־אגדה) — הנ"ל, 97—96) העצמות היבשות (ספור־אגדה) — הנ"ל. 99—98) הפחה הרועה (אגרת בני קדם) — תר' ב. רובינוק. 100) מעשה בבן מלך (אגדה)—הנ"ל. 101) א] החסידה, ב] החידה (אגרות)—האחים גרים, תר' ש. ברמן. 102) א] יקטן הנבון, ב] זלפה החכמה, ג] המסחר הטוב (א.דומה)— הנ"ל, תר' הנ"ל. 103) א] מלך הר הזהב, ב] שלמית ושלמה (אגרות)— הנ"ל—הנ"ל. 104) א] ארון הזכוכית, ב] החתן השורד (אגדות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 105) עפר האילים (אגדה) --הנ"ל, תר' הנ"ל. 106) בת יחידה (ספור)—תר' א. ליבושיצקי. 107) המזמרת הקטנה (ספור)—תר' הנ"ל. 108) א] המשורר העני, ב] דבורה הזקנה (ספורים)—תר' הנ"ל. 109) מעשה בשלטן אחד (אגדה ערבית) —תר' הנ"ל. 110 א] המלאך הגואל, ב] הכוכבים שאבדו (פנטסיות) — תר' הנ"ל. 155—111) כל אגדות ישראל (חלק ב', 45 חוב')—י. ב. לבנר. 156) צפור־הזהב (אגדה)—האחים גרים, תר' ש. ברמן. 157) החיט אמיץ הלב (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 158) רמוצה (אגדה)— הנ"ל, תר' הנ"ל. 159) א] כפה אדומה, ב] הקציעה (אגרות)—הנ"ל, תר' הנ"ל. 160) רעת האוזים (אגדה) — הנ"ל, תר' הנ"ל. 163—161) בני המלך והלביא (אגדה מזרחית, ג' חוב') — תר' ח. ה. רוזנשטיין. 164) דבורה (אגדה) — תר' פ. קפלן. 165) אי־הסוף (אגדה)—תר' א. רוזט. 166) חכמה נפלאה (ספור)—תר' חיים רבינוביץ. 167,168) א] רבי אליעזר בן הורקנוס (תולדה)—י. מיוחס, ב] מעשה באיש מופת (ספור) — ק. ל. סילמן. 169, 170) שולמית (אגדה, מימי שלמה מלך ישראל)—י. שטינברג. 171) א] גבה מעל גבה (משל), ב] המנדרין והבגדיחן (בדיחה)—תר' י. ב. לבנר.

מחיר כל נומר 4 ק'. פאר' לכל חוברת או לשלש ביחד 2 ק'; כל 5 נומרים בכרך קטן אחד מכ' בכר אדום מחירו 2.5 ק'. פאר' 4 ק'; כל 10 נומרים בכרך אחד מכ' 50 ק'. פאר' 6 ק'; כל 15 נומרים בכרך אחד מכורך הדר בכר 75 ק'. פאר' 10 ק'.

מחיר כל אגדות ישראל מאת י. ב. לבנר (מאשר מטעה"מ) (פורמט קטן) ח"א מכ' הדר 1.15 ר'. פאר' 14 קאפ; ח"ב בשני כרכים מכ' הדר כ"א 1.05 ר'. פארטא לכ"א 14 קאפ'.

מחיר ילקוט ספורים (י"ר ספורים) מאת י. ב. לבנר (מאשר מטעה"מ) 56 ק', מכ' הדר 70 ק'. פאר' 10 ק'.

II לנערים:

1] א—ב) מלחמת אחים (ספור ע"פ ו. הוגא). י. ב. לבנר.

2) ג) אגריפס הראשון (ציור הסטורי). א. ז. רבינוביץ.

3] ד—ה) השבוי בקוקז (ספור, טולסטוי) תר' הנ"ל.

4] ו—י) המוהיקני האחרון (ספור ע"פ קופר). י. ב. לבנר.

5] יא—יג) אי בורניא (ספור מסע ע"פ מיין־ריד). א. ז. רבינוביץ.

6] יד) בני משה (אגדה). ל. מקלר.

7] טו) הנדחים בירכתי צפון (ספור־מסע). תר' מ. ס. איזנשטדט.

8] טז—כ) מגבורי האומה (תולדות ישראל ע"י ביוגרפיות) 5 חוברות: 1) עזרא ונחמיה; 2) שמעון הצדיק וחוניו בנו; 3) יהודה המכבי; 4) שמעון בן שטח ושלומית אחותו; 5) הלל הבבלי (הזקן). ש. ברמן.

9] כא—כה) בן המלך והעני (ספור ע"פ מרק טוען). 5 חוברות. י. גרזובסקי.

10) כו—כט) האח העור (ספור ע"פ גרן). 4 חוברות. י. ב. לבנר.

11] ל) הצעד הראשון (ספור). תר' פ. קפלן.

12] לא—לה) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). 5 חוברות. תר' י. גרזובסקי.

13] לו—נ) מגבורי האומה (כנ"ל) 15 חוברות: 6) רבן גמליאל הזקן; 7) אלעזר בן חנניה הכהן ויוחנן בן לוי מגוש חלב; 8) רבי יוחנן בן זכאי 9) רבן גמליאל דיבנה; 10) רבי יהושע בן חנניה; 11) רבי טרפון; 12) רבי ישמעאל בן אלישע; 13) רבי עקיבה בן יוסף; 14) שמעון בר־כוכבא; 15) רבי מאיר; 16) רבן שמעון בן גמליאל; 17) רבי שמעון בן יוחאי; 18) רבי יוסי בן חלפתא; 19) רבי יהודה הנשיא, חוברת א'; 20) רבי יהודה הנשיא, חוברת ד'. ש. ברמן.

14] נא—נב) הנודד דק"ן (ספור, ד. אמיצים). 2 חוב'. תר' א. ליבושיצקי.

15] נג—נד) ברונא הנודד (ספור). תר' א. הייבשוביץ.

16] נח) שני המלכים (ספור). תר' ב. רובינוק.

17] נז) נחל דמעה (אגדה קוקזית). תר' הנ"ל.

18] נז—נח) יונת המלכה (אגדה). תר' מ רודיוב.

19] נט—ס) הכמת העמים (מספורי לבולי). תר' י. גרזובסקי.

20] סא—ע) מגבורי האומה (כנ"ל) 10 חוברות: 1) רבי הנינא בן חמא; 2) רב (אבא אריכא); 3) הנ"ל; 4) שמואל (ירחינאי); 5) רבי יוחנן בן נפחא; 6) הנ"ל; 7) רבי שמעון בן לקיש (ריש לקיש); 8) רב הונא ורב יהודה; 9) רבי אבוהו; 10) רבה ורב יוסף. שלמה ברמן.

21] עא — עג) 1) אהבת אם (ספור), 2) יחזקאל (ספור). י. שטינברג.

22] עד) 1) שבולה, 2) כתב הזבובים, 3) האח והאחות, 4) החסיד והחסידה (מעשיות). הנ"ל.

23] עה) 1) שרח בת אשר, 2) צפורה (אגדות). י. שטינברג.

24] עו) 1) חץ תשועה, 2) מלת פלאים (אגדות). הנ"ל.

25] עז) 1) תמרים של חמשה עשר, 2) גזר הדין (אגדות). הנ"ל.

26] עח, עט) 1) צחוק שפתים (ספור), 2) האשף (ספור) י. ב. לבנר.

27] פ) במקום דרשה (מחזה לילדים). י. ח. טביוב.

28] פא) נשף פורים (מחזה לילדים במערכה אחת). מ. מונסביץ.

29] פב) החמסן הקטן (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). מ. הורליק.

30] פג—פד) מוסר נער רע (חזיון בשמונה עשר מחזות). תר' הנ"ל.

31] פה) העניים (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). תר' י. מ. זלקינד.

32] פו—צ) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). תר' י. גרזובסקי.

33] צא) מחיי הילדים בארץ ישראל (ספורים). חמדה בן־יהודה.

מחיר כל נומר 6 ק'. פאר' לאחד או לשנים 2 ק'; כל 5 נומרים מכ' בכריכה יפה 40 ק'. פאר' 6; כל 10 נומרים מכ' הדר 80 ק'. פאר' 10 ק'.

Издательство „ТУШІЯ", Варшава. — Verlag „TUSCHIJAH", Warschau.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau.